

ЕВОЛЮЦІЯ ВЗАЄМВІДНОСИН ФРАНЦІЇ З НАТО

Досліджується історія членства Франції в Організації Північноатлантичного договору, пояснюється, чому Франція через тривалий час повернулася у військовій структурі НАТО, визначається місце Організації Північноатлантичного договору у сучасній системі міжнародної безпеки. Стверджується, що саме військова складова Північноатлантичного альянсу робить його одним з найбільш потужних і впливових гравців на міжнародній арені.

Ключові слова: Франція, НАТО, де Голль, Н. Саркозі, Ф. Олланд.

Постановка проблеми та її актуальність. НАТО як провідна безпекова організація сучасності постійно знаходиться у центрі уваги наукових досліджень. Актуальність вивчення проблематики, яка пов'язана з еволюцією Північноатлантичного альянсу, обумовлена і бажанням нашої держави продовжувати розвиток конструктивного партнерства з НАТО з усіх питань, що становлять взаємний інтерес.

Стан дослідження проблеми. Чимало вчених приділяє увагу взаємовідносинам Франції з Організацією Північноатлантичного договору [1; 4; 6; 8; 11; 14]. Проте події останніх років (які недостатньо висвітлені у вітчизняних дослідженнях) змушують ще раз повернутися до історії особливих стосунків Франції з Альянсом, особливо у світлі політичних рішень двох останніх французьких президентів – Н. Саркозі та Ф. Олланда.

Переважна більшість досліджень взаємовідносин Франції з НАТО сконцентрована на висвітленні хронологічного розвитку цих подій. У запропонованій ж статті не тільки розглядається еволюція французької політики щодо НАТО, але й пояснюється, чому Франція через тривалий час повернулася у військовій структурі Альянсу і як це допомагає зрозуміти місце Організації Північноатлантичного договору у сучасній системі міжнародної безпеки, під якою автор

Пошедін Олег Іванович, кандидат історичних наук, доцент, професор кафедри міжнародних відносин, Національний університет оборони України, м. Київ.

© Пошедін О.І., 2013

статті розуміє сукупність міжнародних урядових організацій безпекового спрямування.

Початок особливого становища Франції в НАТО поклав президент Шарль де Голль, який, не заперечуючи значущості Північноатлантичного альянсу, виступав за його реорганізацію для обмеження домінування в ньому американців з одночасним посиленням французьких позицій. Ця проблема була постійною темою франко-німецьких, франко-американських та франко-британських переговорів, у ході яких Франція пропонувала своє бачення франко-натовських взаємин, яке було конкретизовано в письмовому меморандумі, направленому 17 вересня 1958 р. президентом Франції президенту США Д. Ейзенхауеру і прем'єр-міністру Великобританії Г. Макміллану. У цьому меморандумі Ш. де Голль запропонував створити разом з США і Великобританією тріумвірат для керівництва Альянсом і надати Франції допомогу в створенні ядерної зброї [7, с. 255].

Отримавши рішучу відмову, французьке керівництво прийняло рішення про поступовий вихід з військової організації НАТО. Відповідно до цього у 1959 р. з французької території до Великобританії і Західної Німеччини була переведена вся американська авіація (200 винищувачів-бомбардувальників) [11, с. 13]. Генерал де Голль відмовився інтегрувати протиповітряну оборону Франції у систему НАТО, вивів французький середземноморський флот із-під контролю Альянсу і заборонив Сполученим Штатам розташовувати американську ядерну зброю та системи запуску на території Франції [9].

Водночас, французький президент, незважаючи на певний тиск з боку США і на відвертий опір ООН, підтримував активні атомні дослідження за військовою програмою. 13 лютого 1960 р. було підірвано першу французьку атомну бомбу в Алжирській Сахарі, тоді ще контрольованій Францією. Другий вибух відбувся у квітні, третій – у грудні, четвертий – у квітні 1961 р. [5, с. 606]. На прес-конференції 14 січня 1963 р. Ш. де Голль заявив, що Франція бажає сама розпоряджатися своїми силами національної оборони. Генерал також зазначив, що внутрішні принципи і реальні події спонукають Францію набути власну атомну зброю. На думку

французького президента, це не виключало спільного її використання з союзниками, але у той же час інтеграція з ядерними силами НАТО не передбачалася [5, с. 610-611].

7 березня 1966 р. де Голль повідомив у листі президенту США Л. Джонсону про рішення Франції припинити участь у інтегрованому командуванні й не передавати свої збройні сили у розпорядження Альянсу. Обстановка, в якій був укладений Північноатлантичний договір, пояснив де Голль, суттєво змінилась, і НАТО вже не відповідає новим умовам, а Європа перестала бути центром міжнародних криз, США ж втратили колишню атомну монополію [11, с. 13].

Президент Джонсон 23 березня 1966 р. надав генералу де Голлю детальну відповідь, намагаючись спростувати його аргументи. “Позиція, згідно з якою військова присутність союзників на французькій землі створює загрозу для суверенітету Франції, – писав він, – приголомшує мене: адже ці сили перебувають там на запрошення Франції, згідно зі спільним планом допомоги і гарантії безпеки Франції та її союзників” [5, с. 617].

Проте рішення де Голля залишилося незмінним, а французький персонал в об’єднаному командуванні був відкликаний. Його обмінювали на звичайні представництва зв’язку. Верховне головнокомандування об’єднаними збройними силами НАТО в Європі та інші установи Альянсу виводилися з французької території до 1 квітня 1967 р. [5, с. 617].

На початку червня 1966 р. Північноатлантична рада НАТО прийняла рішення щодо переміщення військового штабу з Франції в інше місце, найвірогідніше в якусь з країн Бенілюксу. У вересні 14 країн-членів Комітету оборонного планування вирішили, що штаб Верховного головнокомандувача об’єднаними збройними силами НАТО в Європі буде перенесено з Волюсо-Рокенкура біля Версаля до Сьєвр-Касто поблизу Монса (Бельгія) з 1 квітня 1967 року.

На будівництво нового приміщення для штабу було відведено дуже мало часу і мало хто вірив, що це завдання можливо виконати вчасно. Проте будівничі компанії, переважно бельгійські, змогли завершити будівництво у визначений термін, і 31 березня 1967 р. відбулась церемонія відкриття штабу.

Залишалась невирішеною проблема розміщення штаб-квартири Альянсу. Спочатку запропонували Рим, але в італійській столиці було важко знайти відповідне приміщення. Згадували Нідерланди, але й там наявні будівлі не відповідали потребам штаб-квартири. Деякий час розглядали можливість переїхати до Лондона, де колись працювала перша штаб-квартира організації, але й цей варіант швидко відхилили.

Після довгих суперечок між країнами, які бажали залишити штаб-квартиру Альянсу в Парижі, й тими, хто підтримував ідею її переміщення, 26 жовтня 1966 р. було прийняте рішення розташувати штаб-квартиру в Брюсселі [9].

Паралельно з виводом установ НАТО вирішувалося і питання виведення американських військ з Франції. Президент США Л. Джонсон висловив згоду з запискою Держдепартаменту, де зазначалося, що це потрібно зробити якомога швидше і піти, навіть якщо це означає розмістити людей у непристосоване житло у зимовий період. Міністр оборони США Р. Макнамара запевнив президента, що 90% персоналу буде виведено до 1 квітня 1967 р., а решта – до середини літа. Доклавши титанічних зусиль і вчасно, військові перемістили 800 тис. тонн військових матеріалів і демонтували всі повітряні бази значно раніше [6, с. 69-70].

Під час вирішення проблем НАТО цього періоду важливу роль відіграв звіт “Майбутні завдання Альянсу”, відомий також як “Доповідь Армеля” (П. Армель – міністр закордонних справ Бельгії). Виходячи з пропозиції уряду Бельгії й ініціативи, яку висунула Канада ще у грудні 1964 р., Північноатлантична рада ухвалила рішення детально проаналізувати міжнародний розвиток з моменту підписання у 1949 р. Північноатлантичного договору. Необхідно було виявити зміни у міжнародних відносинах та їх вплив на НАТО і визначити майбутні завдання Альянсу [6, с. 71].

Звіт мав назву не “Майбутнє Альянсу”, а “Майбутні завдання Альянсу”, аби нагадати членам НАТО, що Альянс виконуватиме свою місію і після своєї двадцятої річниці у 1969 р. [10]. Звіт був поданий на розгляд сесії НАТО, яка проходила 13–14 грудня 1967 р. у новій штаб-квартирі в Брюсселі, і прийнятий нею. Це свідчило про намір чотирнадцяти країн після закінчення терміну Північноатлантичного

договору продовжити його дію. Міністри також вперше схвалили п'ятирічний військовий план НАТО, який охоплював період 1968–1973 рр. У останню хвилину французька делегація не тільки схвалила “Доповідь Армеля”, але і зняла колишні заперечення з приводу його опублікування. Доповідь визначила на кілька років уперед можливі шляхи вирішення найбільш актуальних проблем, поклавши початок їх активному обговоренню із залученням експертів та офіційних осіб з країн НАТО. Але не менш важливим є нейтралізація дій де Голля із активізації політичних контактів з СРСР і східноєвропейськими країнами і його прагнення створити таку ситуацію, за якої очевидною стане непотрібність військових союзів [6, с. 80].

Автори звіту зазначили, що Альянс – динамічна, сильна організація і підкреслили, що з моменту підписання Північноатлантичного договору в міжнародних відносинах відбулися значні зміни. У звіті були названі дві основні функції НАТО. Перша функція полягає у підтримці адекватної військової могутності та політичної солідарності для стримування агресії та інших форм тиску і захисті території країн-членів, якщо агресія відбудеться. Друга функція Альянсу – пошук прогресу на шляху до більш стабільних міжнародних відносин. У звіті наголошувалося, що військова безпека і політика розрядки не суперечать, але доповнюють одна одну. Підкреслювалося, що колективна оборона є стабілізуючим чинником у світовій політиці і необхідною умовою для ефективної політики, яка спрямована на ослаблення міжнародної напруженості. До того ж зазначалося, що як суверенні держави союзники не зобов'язані підпорядковувати свою політику колективним рішенням. Альянс забезпечує ефективний форум для обміну інформацією між союзниками. Таким чином, кожен може визначати свою політику в світлі розуміння проблем і завдань інших членів НАТО. Крім того наголошувалося, що кожен союзник має відігравати повноцінну роль у сприянні поліпшенню відносин з Радянським Союзом і країнами Східної Європи, але прагнення до розрядки не повинно розколоти Альянс [17].

І тут виникає закономірне запитання: що вплинуло на пом'якшення раніше демонстративно норавливої політики

Франції? Жоден із важливих пунктів, схвалених Північно-атлантичною радою НАТО у “Доповіді Армеля”, не відповідав генеральній лінії де Голля. Тоді що ж все-таки зробило його поступливішим? Можна припустити, що це був колективний тиск на ахіллесову п’яту Франції – фінансове питання. Франція повинна була виплатити компенсацію за матеріальні цінності, створені на кошти Сполучених Штатів та інших країн НАТО, які залишилися у Франції після виведення військ і озброєння. Крім того, можливо, Франція побоювалася залишитися в ізоляції у разі відмови підтримати звіт “Майбутні завдання Альянсу”.

Криза Північноатлантичного альянсу була успішно подолана спільними зусиллями союзників. Повчальним експериментом назвав річний дослідницький проект Армеля американський посол в НАТО Харлан Клівленд – експеримент, який підняв Альянс на новий рівень політичної і військової інтеграції та заклав основу доктрини “двох опор” – оборони і розрядки [6, с. 82].

Принципи, на яких будувалися взаємини Франції та НАТО, підтвердив, змінивши Ш. де Голля на посту президента Франції, Ж. Помпіду (1969–1974). Під час свого візиту у США у лютому 1970 р. президент назвав франконатовські стосунки вільними. Прийнята за часів президенства Ж. Помпіду у 1972 р. “Біла книга з питань оборони Франції” закріпила союз Франції і НАТО, який лишався, як було у ній зазначено, “фундаментальним компонентом нашої політики і майбутнього західного світу, до якого ми належимо” [11, с. 13].

В. Жискар-д’Естен упродовж свого президентського терміну (1974–1981) також залишався вірним спадкоємцем голлістської політики у відносинах з НАТО. Свідченням тому є його неодноразові заяви про повну підтримку прийнятого Ш. де Голлем рішення, яке є незворотним і обговоренню не підлягає [11, с. 13].

За часів президента Ф. Міттерана (1981–1995) політика Франції щодо НАТО відрізнялася суперечливістю, що пов’язано як із особистістю президента, так і зі змінами у міжнародних відносинах, у яких Франція прагнула зайняти відповідне місце.

Визначальну роль у франко-натовських відносинах відіграли кардинальні зміни у внутрішній і зовнішній політиці Радянського Союзу з приходом до влади у 1985 р. М.С. Горбачова, розпадом СРСР і завершенням “холодної війни”. Ці зміни вимагали від французьких органів державної влади та військового управління перегляду місця і ролі своєї країни у Північноатлантичному альянсі. Керівництво Франції негайно активізувало і розширило контакти з Альянсом, зробивши їх більш тісними у порівнянні з попередніми роками [11, с. 14].

Ініціативу взяли на себе президент Ж. Ширак і його прем'єр-міністр А. Жюше. У 1995–1997 рр. вони заявили про готовність нормалізувати становище Франції в Альянсі. Французька сторона запропонувала почати поступове зближення своєї країни з НАТО, щоб з часом інтегруватися в єдине військове командування [8, с. 113].

З 1991 р. Франція почала брати участь у спільних військових операціях Альянсу. Так, активно включившись у бойові дії НАТО проти Югославії у 1999 р., Франція прагнула зайняти провідне положення серед тих європейських країн, які брали у них участь, сподіваючись зміцнити свій вплив як у НАТО, так і в ЄС. І хоча внесок Франції у військову операцію був значно менший, ніж внесок США, проте він був значно більшим, ніж внесок кожної з європейських країн [15, с. 42].

Перед обранням у 2007 р. президентом Франції Н. Саркозі країна залишалася відсутньою у двох структурах НАТО – Комітеті оборонного планування і Групі ядерного планування.

Н. Саркозі, за його власним висловом, зазіхнув на сюжет, який довго вважався за табу, і щоб анулювати існуючий стан, запропонував діяти за трьома взаємозалежними напрямками: зміцнення обороноздатності Європи, оновлення НАТО, оновлення відносин Альянсу з Францією. 11 вересня 2007 р. міністр оборони Е. Моран зробив офіційну заяву про вивчення можливості інтеграції Франції в єдине військове командування НАТО. А незадовго до цього сенатська комісія у закордонних справах підготувала доповідь про розвиток НАТО, яка була наочним свідченням еволюції ставлення до Альянсу французьких правлячих кіл. У доповіді Франції пропонувалося прояснити роль, яку вона збирається

відігравати у майбутньому в НАТО, і подивитися на своє бажання посилити європейську політику безпеки і оборони більш реалістично, з урахуванням того, що думають інші партнери про значення НАТО для їх власної безпеки [8, с. 116-117].

У 2008 р. у Франції була оприлюднена нова Біла книга з питань оборони і національної безпеки, яка містить окремий параграф “Відновлення відносин Франції з НАТО”. У цьому документі наголошувалося, що з того часу, як генерал де Голль прийняв рішення про вихід Франції з інтегрованої військової структури НАТО, у міжнародних відносинах відбулися кардинальні зміни, еволюціонував і сам Альянс, а Франція бере участь у нових місіях НАТО. Все це, відповідно до Білої книги, вимагає переглянути практичні наслідки рішення де Голля [16].

У березні 2009 р. у Парижі відбувся симпозіум “Франція, європейська безпека і НАТО у XXI столітті”. Виступаючи на його закритті, Н. Саркозі зазначив, що зближення з НАТО зміцнює національну незалежність Франції, а відсторонення від Альянсу її обмежує, як обмежує і можливості із ведення операцій. Президент нагадав, що у 1993 р., за часів президента Франсуа Міттерана, Франція знову почала брати участь у роботі Військового комітету НАТО, а у 1996 р., за часів президента Жака Ширака, запрацювала в ньому як повноправний член. Отже, на думку Н. Саркозі, мова йде про постійний процес, який послідовно проходив через всі уряди, праві і ліві, процес, який ніколи не повертав назад.

Н. Саркозі підкреслив, що повністю повернувшись у військову структуру НАТО, Франція стане сильнішою, більш впливовішою. Французький президент наголосив, що його країна повинна брати участь у спільному управлінні, а не бути пасивною, Франція повинна бути там, де виробляються рішення і норми, а не чекати осторонь, коли її про них офіційно сповістять. Н. Саркозі запевнив, що повернувшись у військову структуру НАТО, Франція займе повною мірою своє місце в генеральних штабах командування союзників [3].

Таким чином, за часів президента Н. Саркозі Франція почала брати повноцінну участь у роботі Комітету оборонного планування НАТО, а французький генерал вже двічі

поспіл очолює одне із двох стратегічних командувань Альянсу – Командування об'єднаних збройних сил НАТО з питань трансформації. Зазначимо також, що всі рішення Н. Саркозі щодо реінтеграції в НАТО були легітимними. За даними одного з опитувань 2006 р., французи ставилися до союзу більш позитивно, ніж деякі мешканці інших країн-учасниць. Так 59% мешканців Франції вважали НАТО необхідною структурою проти 56% німців, 52% італійців, 48% поляків і 44% турків [8, с. 112].

Під час президентської кампанії Франсуа Олланд утримався від заяв щодо можливого скасування рішення Н. Саркозі. Після обрання президентом навесні 2012 р. він доручив колишньому міністру закордонних справ Юберу Ведрину оцінити переваги, які може отримати Франція від повторної інтеграції в трансатлантичну систему. Висновки у наданій главі держави 14 листопада 2012 р. доповіді виглядають переконливо тому, що їх підготувала людина, чия прихильність ідеям голлізму не викликає сумнівів. Ю. Ведрін зазначив, що хоча де Голль і був правий у 1966 р., відтоді світ сильно змінився. США зараз вже не ті, що раніше, і це особливо помітно після переобрання Барака Обами. Сьогодні вони хочуть розділити тягар відповідальності і прагнуть розширення ролі європейців у Північноатлантичному альянсі.

Як підкреслив колишній міністр, повторний вихід Франції з об'єданого командування – більше не варіант. Франція нічого не виграє від такого кроку. І вже точно не зможе сильніше впливати на своїх європейських партнерів, щоб ті взяли на себе більшу відповідальність у вирішенні найважливіших стратегічних завдань. Франсуа Олланд підтримав висновки доповіді Ведріна [12]. Таким чином, традиційна політика Франції ХХ ст. залишилася у минулому. На сучасному етапі, коли створення європейської системи безпеки вимагає багато зусиль і часу, військово-політичне керівництво Франції розглядає НАТО як основу безпеки європейського континенту.

Зараз Франція не бере участь тільки у роботі Групи ядерного планування НАТО, продовжуючи у такий спосіб політику незалежності французьких ядерних сил, започатковану свого часу ще президентом де Голлем. Такий стан

речей зберігатиметься і у майбутньому, оскільки брати повноцінну участь у виробленні воєнно-політичних рішень у Альянсі Франція може і без членства в Групі ядерного планування. Крім того, додамо, що незалежність французьких ядерних сил закріплена і у Білій книзі з питань оборони і національної безпеки Франції 2008 р. [16].

Висновки. Виходячи з вищевикладеного, можна визначити місце НАТО у сучасній системі міжнародної безпеки. Останнім часом, з огляду на трансформаційні процеси, які відбуваються в Альянсі, багато дослідників стверджує, що НАТО з військово-політичної організації поступово перетворюється на політико-військову, наголошуючи у такий спосіб на важливості саме політичної складової Альянсу. З цим важко не погодитися, проте виникає таке закономірне запитання: чому Франція, перебуваючи у політичній складовій НАТО, наполегливо прагнула повернутися якраз у військові структури Альянсу? Відповідь на це запитання зрозуміла. Адже, без сумніву, тільки військова складова Північноатлантичного альянсу робить його одним із найпотужніших і найвпливовіших гравців на міжнародній арені. Завдяки цій складовій НАТО успішно вирішувало завдання з припинення злочинів проти людства як у XX, так і в XXI століттях.

Здається не випадковим, що президент Російської Федерації В. Путін неодноразово висловлював бажання найскорішого перетворення НАТО у суто політичну організацію [2]. Президента можна зрозуміти, адже Росія, яка прагне повернутися на міжнародну арену в якості одного з центрів сили, не зацікавлена мати біля власних кордонів організацію з потужним військовим потенціалом. Проте, на думку автора статті, позбувшись військового потенціалу, Альянс перетвориться на аналог багатьох міжнародних організацій, які спроможні вести широкі політичні дискусії, але не здатні ефективно впливати на стан міжнародної безпеки.

І тут необхідно зазначити: якщо Україна намагається бути не спостерігачем за подіями в сучасному динамічному світовому політичному процесі, а активним його учасником, у тому числі й в питаннях міжнародної безпеки, альтернативи співпраці з Організацією Північноатлантичного

договору сьогодні не існує. Наша держава, незважаючи на проголошення позаблокового статусу, продовжує розвивати конструктивне партнерство з НАТО, про що і зазначено у відповідному законодавстві України [13].

Отже, безумовно, це партнерство повинно бути предметом подальших наукових досліджень, які, втілені у практичну діяльність, сприятимуть реформуванню Збройних Сил України, зміцненню обороноздатності нашої держави.

1. *Борисов Ю.В.* Де Голль и США: 40-60-е годы XX века / Юрий Васильевич Борисов // Новая и новейшая история. – 2008. – № 1. – С. 27–48.
2. *Высоцкая Маргарита.* Путин посоветовал НАТО сменить формат [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.utro.ru/articles/2012/10/05/1076127.shtml>.
3. Выступление Президента Французской Республики, г-на Николя Саркози на закрытии симпозиума “Франция, европейская безопасность и НАТО в XXI веке” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ambafrance-ru.org/-Франция,7339>.
4. *Гусев В.Е.* Три формулы Европы де Голль: геополитика против блоков / Владимир Евгеньевич Гусев // Наш современник. – 2005. – № 6. – С. 216–224.
5. *Дюрозель Ж.Б.* Історія дипломатії від 1919 року до наших днів / Жан-Батіст Дюрозель. – К.: Основи, 1995. – 903 с.
6. *Золотова Л.Г.* Франция – enfant terrible НАТО / Леля Геннадьевна Золотова // США – Канада. Экономика, политика, культура. – 2003. – № 12. – С. 68–82.
7. *Кальвокоресси П.* Мировая политика 1945–2000: в 2 кн. Кн. 1 / Питер Кальвокоресси: пер. с англ. – М.: Международные отношения, 2003. – 594 с.
8. *Канинская Г.Н.* Париж и НАТО / Галина Николаевна Канинская // Международная жизнь. – 2008. – № 10. – С. 111–122.
9. *Ле Блевеннек Ф.* Велике переселення [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nato.int/docu/review/2007/issue2/ukrainian/history.html>.
10. *Лоренс С. Каплан.* 40-річчя Звіту Армеля [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nato.int/docu/review/2007/issue1/ukrainian/history.html>.
11. *Малашенко О.А.* Франция и НАТО: исторические аспекты военно-политического сотрудничества / О.А. Малашенко // Военно-исторический журнал. – 2008. – № 10. – С. 12–15.
12. *L'OTAN, levier de l'Europe de la défense? (“Le Monde”)* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.lemonde.fr/idees/article/2012/11/16/l-otan-levier-de-l-europe-de-la-defense_1791862_3232.html.

13. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики. – Закон України [Електронний ресурс].
14. *Соколов В.А.* Де Голль и США / В.А. Соколов // США – Канада. Экономика, политика, культура. – 2008. – № 5. – С. 80–88.
15. *Стрельцова Я.Р.* Проблема "Косово": позиция Франции / Яна Рудольфовна Стрельцова // Мировая экономика и международные отношения. – 2009. – № 3. – С. 42–48.
16. The French White Paper on defence and national security [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://merln.ndu.edu/whitepapers/France_English2008.pdf.
17. The Harmel Report". The Future Tasks of the Alliance [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nato.int/cps/en/natolive/official_texts_26700.htm?selectedLocale=en.

Надійшла до редколегії 02.04.2013 р.

Рецензент: *В.Д. Макаров*, кандидат історичних наук, доцент, Національний університет оборони України, м. Київ.

Пошедин О.И.

ЭВОЛЮЦИЯ ВЗАИМООТНОШЕНИЙ ФРАНЦИИ С НАТО

Рассматривается история членства Франции в организации Североатлантического договора, объясняется, почему Франция спустя длительное время вернулась в военные структуры НАТО, определяется место Организации Североатлантического договора в современной системе международной безопасности. Утверждается, что именно военная составляющая Североатлантического альянса делает его одним из самых мощных и влиятельных игроков на международной арене.

Ключевые слова: Франция, НАТО, де Голль, Н. Саркози, Ф. Олланд.

Poshedin O.

THE EVOLUTION OF RELATIONS BETWEEN FRANCE AND NATO

The article investigates the evolution of France's relations with NATO, explains why France after a long time has returned to the military structures of NATO and explains the place of the North Atlantic Treaty Organization in the current system of international security. Argues that the military component of NATO makes it one of the largest and most influential players on the international arena.

Key words: France, NATO, de Gaulle, N. Sarkozy, F. Hollande.